

مکرمات

ادبی و سیاسی رسالهٔ اسبوعیه در ❀

۳۱ نجی سنه

۱۷ شعبان ۱۳۳۰

❀ پنجشنبه ❀

جلد: ۱۵ - جزو: ۱۵۷

كالك ايكي مكتوبى

ايكئىجى مكتوب

(مابعد وختامى)

سزىڭ جەلىڭىزە ، يالىڭىز جەلىڭىزدە دىڭ ، جەلىڭىز دائىما شارلاتانلىقلە
مىتەج اولدىڭىزە ھىكم ايدەجىڭ قىدر بىندەڭىزدە اقتدار واردى ؛ يعنى شو قىدر
فرقە مقتدىرم ، ھە (وعيد) ى وعدە مەناسىمەڭلىرى ئىدىن عثمانلىلەر دىنيادە عالم
دىمىزلىرى . جەلىڭىزە ، سىڭ ائىرلىڭىزدىن اولان قىرغاق ئىباردىن ، دىھا بىيوك بىر دىلىل
گوستىرسەم نەبىيورىرسىڭىز ؟ بىرگەرە كىتابلىرىڭىزى آچىڭىز ، اوقۇيڭىز . دىولت -
عباسىيەنىڭ اوائلىندە زھور ايدىن (طبىب رازى) ىي امام (فخر رازى) قىياس
ايتىشىڭىزدە ، مەرفى ھىكمىيەتە مەطوف اولان طبىبىڭ سىز چالغە وارنچىيە
قىدر كافە افعالىنى قىنون شىرىيەنىڭ علامەلىرىدىن اولان و تقواى تام ابلە مەتەصف
بولغان امامە اسناد ايتىشىڭىز .

اگر حقيقت ادراك در جهان اينست

هزار خنده جهلست بر سخندانى !

بىر اىن خىلگان آلىڭىزدە اوقۇيڭىز . ايكي رازىنىڭ آيرى آيرى تىرجە
ھاللىرىنى بولور و اقوزمان جەلىڭىزىڭ بىر دىلىل بىدەپسىنى گوزىڭىزە كورىردە
بىلكە انصاف ايدىرك تىمىز ماھىيىتىڭىزدە يوقايدىدە بىيان ايتىدىگم اقتدارى تىسلىم
ايدىرسىڭىز .

اوقالدىمە ايسە البتە « جەھالتىڭىز وار ، بارى اقتدارىڭىز داخلىندە طورىڭىز »
دىدىكىمى شارلاتانلىقلە دىڭ ، ھىق گويلىڭە ھىل ايتىمىدىن بىشقە چارە بولەمىزسىڭىز .
مەلۇم ، ھە بىلىمگە جەھل تىسمىيە اولنور . بىلىدىكى شىبلىرى بىيلىرى كىي كورىڭىزنىڭ

اسمی ده جسارت جاها لانه در، که فرانسه زجه ده شارلاتانلق بومعناده قوللا نیلیر.
 « شارلاتانلقی کنیدیگنزه لایق بولمسه گنر کنیدیگنزدن ماعداسنه جهل
 و کنیدیگنزه معرفت اسنادندن حیا ایدردیگنر ! » دیمشسگنر . بن نه کنده
 معرفت ، نه ده کنده مدن ماعداسنه جهل اسناد ایتم . یالکیز سزک جاهل
 اولدیغیزی ، شارلاتان اولدیغیزی سویلدم . دعوامی ده یوقاریده کی دلیلر
 ایله اثبات ایلدم . نظر گنر ده عالم انسانیت شخصسگنزدن عبارت می اولور ، که
 سزه سویلدیگم بر سوزی کنده مدن بشقه دنیاده کیم وارسه هپسینه شامل
 عد ایدیورسگنر . سز کنیدی موهوماتسگیزی حقیقت کی کوسترمکن
 اوتانمازسگنر ، که ذاتسگنر اسناد ایتدیگم ایکی صفت ایچون دنیایی تجهیل ایدرک
 و کنیدیمی عالم کوستره رک شارلاتانلق ایتدیگمی آده ایلمکدن حیا ایلیدیگزمی ؟
 دیهیم .

(اواقداریسگنرله شمعی یه قدر اورته یه نه اثر قویدیگنر ؟) دییورسگنر .
 سزک جهالتسگنر ده حکم ایتمک میدانه بر اثر قویه جق قدر اقتداره محتاجیدریا ؟
 بر قاج لغت قارشیدیرانلر ، ابن خلکان کی ترکیه بر قاج کتساب اوقویانلر ده
 اق حکمی ویرمگه مقتدر اولور .

بنده گنرک آثارم بر قاج رساله و مقاله دن عبارتدر . البته ذات عالیگنر
 دها کوزلرینی یازمغه مقتدرسگنر . همده یازوب طور بیوسگنر . حتی (مونه-
 قرستوابه بیله نظیره ترتیب بیورمشدیگنر . لکن نه بیایم . بنده گنرک المذن
 اق قدر گلیور . جاهلم ، فقط واهمه قوتیله زورلیه زورلیه ادوار اسلامی
 هرج و مرج ایدوبده عربک الکبیرک مشاهیرینی بر برینه قاته جق قدر معلومات
 ایله کاشاتک تاریخی یازمغه قالدیشه جق جاهل جسورلردن دکم . برده
 بنده گنزدن اثر صور بیورسگنر ! عجبا ذات عالیگزی بو خود فروشلفه
 سوق ایده جک درجه مایه دار ضرور ایدن هانگی اثرلیکزددر ؟ باری
 سویلسه گنر ده مطالعه لرله سایه گنر ده بزده مستفید اولساق . هانگی بختدن

ایسترسهم میز لر حضـ ورنـ ده امتحان تکلیف بیوریورسـ کـ ز . استانبوله
 گلهـ میـهـ جـگی معلوم اولان بر آدمه بو یوله میدان اوقومق ده ذات والالریـ نه
 مخصوص جـسـارتـلـردنـدر . شو قدر وار ، که برکت ویرسون استانبوله
 بولنـدم . چونـکه بولـنـوبـده شاید سـزه اوـیهـرق اوـیلـه بر امتحانـه گیر شـمـک دیـوانـه .
 لـگـنی اختیـار ایـده جـک اولـسـه یـدم انتخاب اولـنـه جـق میـز لر ایـکـمـزی ده طوب طاشـنـدن
 قاچـش ظن ایدر لر دی . امتحان اصحاب تحصیلـه مخصوصـدر اقمـدم . بزم کـبی
 خرده فروشلـه دگل . بونـگـله برابر مادام ، که اثبات فضیلتـه اظهار خواهـش
 بیوریورسـ کـ ز . بنـده کـزده مراقـی دفع ایـتمـک ایـچـون موافقت کوسـترـدم .
 بشـقـه میـز تعیـنـنـه حاجت یوق . طرف عاجزانـه مـدن میـز لـگی یـنـه سـزه حوالـه
 ایـتـدم . یـکـیـدن بحث آرا مـغـده هیـچ لزوم کورنـمـز . ایـشـته امام فخر رازی
 بحثـی میدانـده طور بیور . همـده کـندی استفادـه کـز ایـچـون او کـرنـدیـگـکـز شـیلـردن
 دگل ، خلقـه او کـر تـمـک ایـچـون نشر ایـتـدیـگـکـز مسائلـدنـدر . آنـک فن تاریـخـه
 صحیح اولدیغنی میدانـه قویـکـز . بنـده کـز سوز لرم ایـچـون اقتضا ایـدن اعتـذار ی
 عرض ایـله برابر علمـکـزی تصدیقه حاضر م . وطن پرور دگلـسـکـز دیدیکـمه
 قارشی بو حقارتی بنـده کـزه اعاده ایـتمـکـدن حیا بیور دیغـکـزی بیان ایـدیـور سـکـز .
 حیا کـز بر کوزل احتیاط اولمش . اگر سـعـاوی مسـلـکـدا شـلـنی مسـئـله سـنـده
 حیا خاطر یـکـزه گلش اولـسـه یـدی بر مفتریلـکـدن قور تـلـش اولور دیـکـز .
 سـزه وطن پرور دگلـسـکـز دیدیـگـمی نـدن نفـسـکـزه حقارت عد ایـدیـور سـکـز .
 بن اعتراف کـز تختـنـده اولان بر حالـکـزی سوبلـدم . هر مناسبت دوشـدـجـه
 (بن عالمـی دوشـو نمـیـوبـده وطن محبتـله اوضـا شـه م .) یولـلو باغـیـروب
 طور دیغـکـز البته خاطر کـزده در . وطن پرور تعبیری ایـسـه ، بیلـدیـکـمه کـوره
 وطن محبتنی دنیـایـه مـعـلق هر درلو اذواق و اعمـالـک فوقـنـده طوئـانـلـرک
 وصفـیدر . مـدا هـنـلـکه ریا کار لغـه دلیل ایـستـیـور سـکـز . سوزی اوزاتـماق ایـچـون
 بردانـه سنی ایراد ایـده مـ: ترجمان حقیقتـه کی ژیزوینـلـک بنـدیـنـک موصوفی اولان

ذاتک زبده الحقایقه بیوکلیگی ثابت اولدیغندن بحث اولمیشیدی . واقعا بر آدم
بر دیگرینسک ماهیتجه تحویل افکار ایده بیلیر . چونکه حق صکردن
آکلامق قابل و خطاده اصرار ایسه باطلدر . فقط بو تحول افکار مقبول
ایکن وصف اولسان بر ذاتک نظردن دوشدکدن صکره مدحنی موجب
اوله جق بر حال ظهور ایدرسه، او یله مدح و ذمه مداهنلک ریاکارلق دیرلر .
او یله دکلسه سویلیکیز . خود فروشلقدن تنزیه نفس ایتمشکیز . وعیدک
معناسی یلیر ایکن خواجه اسحق افندی ایله آیات و احادیثدن بحثلر آچغه
چالیشق و قانون اساسیده وعد اولنان قوانین مالییهی ترتیه مأمور اولان
انجمنلرک بعضی اعضاسی طشره مأموریتنه کیتدیگی صرمده بی یا قهلیوبده .
رادوسیده خود بخود تحصیل بیسوردیغکیز فن حقوق قوتنه استناد آ
صدراعظمه سویله ! آنلرک برینه بی قوللانسون - دیرک لازم اولان اوتوز قدر
الدقیق و مهم قوانینک منفرداً تنظیمنه اقتدار دعواسنده بولمق (حسن ملاح)
کی سبک و ربطی مشوش ، سرویجی مققود بر اثری حالا اوروباده بیله اوج
بش دانهدن زیاده مثلی بولنمیان (مونه قرستوایه نظیره اوله رق عمومه عرض
ایتمک و آگاهده قناعت ایتیبوده مقدمه سنده « بر کیمسه نک عفو خطا
پوشانه سنه محتاج دکم » کی کندیسنی انسانیتک فوقنده طویمیان بر مخلوقک
هیچ بروقت حوصله سنه صغیشهمیه جق قدر بیوک سوزلر سویلک خود فروشلق
دکلسه ، دنیاده خود فروشاق عد اولنه جق هانگی فعل قالیر ؟

بیم سزه جهلکیز واره باری اقتدارکیز داخلنده طوریکیز ! دیدیم نهدن
خود فروشلق اولیور . کندمده علم داعیه سیمی کوستردم ؛ یوقسه جهلکیزی
تمیزه اقتدارم می ثابت اولمیدی ؟ آدمه بر حالی سویلنلیدیگی زمان مخاطبینه
دلیلسیز ، سبب سیریا لکیز (اقسنسک) جواب کودکانه سیله مقابله ایتک قوه مناظره یه
دکل . فقدان رشد ، تربیه سزلکه دلالت ایدر . مکتوبمده « شارلانا تقدیر بر
فائده حاصل اولیور » دیمش ایدم . بویله سعادی بی نمونه کوسترمک مسئله سی

میدانده و سوز ایسه نشریافته اوتنه کنه بریکنه مسلط اولمق بحثنده ایکن
شارلاناتلق نشریافته مسخره لقدن قور تلیق ایچون فائده ایتمور معناسنه
یازلدینی پک سهولته آکلاشیلان بر سوزدن گریزگاهلر چیقارهرق قلم نکته
پرورانه لرینک خواصندن اولان ظرافت معناده ایله فائده یی بشقه معنایه
حمل ایلمش سگزده آره یه بر صورت معیشت قارشیدیرمشسکیز . نه دیمک
ایسترسکیز . بن بر پادشاه ذیشانک، بر شهزاده نك، برده بر برنسک پک جوق
عاطق تیرینی کوردیم . فقط برینه منسوبیم شارلاناتلقله دکل ، جمله سنه سابقه
حیثله انتساب ایتم . خدمت لرنده صداقتله ، فداکارلقله بولندیم . برینه کفران
نعمت ایتمدم . برینک علیمنده برشی تصنیع ایلمدم ، که گوردیگم عنایتلریچون
معیوب و محجوب اولهیم . براز حافظه گزی و آند بوله مزسه گز آناریکزی
قارشیدیریگیز . دنیاده هیچ کیسه نك نعمت دیدمسی اولمدیغکزی ادعایه جسامت
ایده بیلیرمیسکیز . برده یاری عمری بیك وسائطله استحصال اولغش
مأموریتلرده کچن و الیوم دخی ایشسز بر مأموریتده بولسان ذاته کوره
« بن فائده می قولمق قوتنده آره یه رق بولدم . حالاده قولمق قوتیله یشایه جفم »
کچی بیوک بیوک سوزلر سولمک آرده شارلاناتلق خاصه سی اولمسه بر سببه
اسناد اولنه میه جق حاللردندر .

اوصاف جلیله جناب ملوکانه به دار یازدیغکیز شیلردن طولایی تبریه ذمت یوللو
سکیز اون سطرلق یازی اسراف ایتمشسکیز . مزیات سنیه شهر یاریدن بحث ایلدیگکیز
ایچون سزه تعریض ایدن وارمی ایدی، که بوتکلفلره احتیاج مس ایسون .
یوقسه عصر عالی شهنشاهینک تاریخی یازمنی، ایچدن ایچه قدر عالیله نتیجه بر نوع
ذلمی بولیورسکیز، که بوتلاشلره لزوم کوریورسکیز . آلتی سطرلق بر عباره ده
بند کزک سعیدبکی سزه ترجیح ایستدیکمه دار بر طاقم معناسز سوزلر بولمق
ایچون اتعاب فکر ایتمشسکیز . حال بو، که بن مکتوبمده صراحة و ایماء
نه ایکگزی مقایسه ایتمدم . نه ده کیسه یی کیسه یه ترجیح ایلمدم . یالکیز وجودجه

سزك قوتكیزی، آنك ضعفی سویلدم. بر آدمك ضعفندن بحث ایتك آنی
دیكرینه ترجیح افاده ایدر شیلردنیدر؟ اولکی مکتوبی بردها - فقط گوزی
آجیق او یوماق شرطیله - اوقورسه گز آكلار سگز، که ایتدیگم مقایسه
یالگز بنده گزه طرف کریمانه لرندن (ادب سزا عوانی احسان ایتدیرن غزته
مباحثاتیله سسواق اورطه لرنده وقوع بولان طلومباحی طیاغلك شناع
هانگیسند اولدیغنی گوسترمکه مصروف ایدی. مکتوبی ظنكیزی کی افکار
سیاسیه معترض اولدیگیزی، یعنی بنم ایچون مقتریانه کندمده وجودی اولیان
بر فکر سیاست ایجاد ایتدیردیگیزدن دگل، حقمده ادب سزك اسنادی
ادب سزك گندن طولانی یازمش ایدم. او مکتوبمده سهویلتش ایدم، که
ایکیمزك حالی واقعا آثار ایله ثابت اولدیغندن، افترا گزه اهمیت بیله ویرماش
ایدم. یوقسه اهمیت ویرمش اولسه ایدم طبیعیدر، که بنده گزه یگرمی گون
اؤل واصل اولان کاغدیمی اس انقلابك ایکنجی چیقدینی زمان آلیردیگزه.
الفت سابقه دن طولانی یشمان اولدیغ بنده گزه شین ترتب ایتدیگندن دگلدر.
بالعکس طوندیردیگیز مفتیلک، یالانچیلق، شارلاناتلق بولیله کنددیگزه شین
کتیردیگیز دندر. آرقه سنده کی ایسه، کیسه سنده کی یاره بنده گز دن آلتیه ایکن
علیه مده بولنانلردن کیملری مراد ایدیور سگز. اویولده سویلیه جگگیز شیلری لطفاً
آنره سویلیکیر. چونکه بوگونلرده معاصر لقردی دیکلمکدن يك صیقیلوروم.
نفسمجه فوق العاده ممنون بولندیغ حاله آجیقندن ایسه حقمده حریت
شکلك کی، ادب سزك کی، بر طاقم سیئات اسناد ایتماش اولسه ایدیگیز وظیفه
البت ده موافق اولوردی.

خیریمه چالیشیق، نظر گزده حقلی اوله بیله جگم شالرده دوام ایتك کی
همتلرک ایسه نزد عاجز انمده ذره قدر حکمی یوقدر. هله حق شناس اولفی
بندن استرحام ایدم جگگزه نصیحتکیزله کنددیگیز عامل اولسه گز سزك ایچون
بر بیوک بختیاری اولور ائدم.